

Szünórák.

Rendelet.

N. N. nővér a lelkimagányból hazajövet hozta a hírt, hogy: Hochwürdigé Vater mondta a retrétbe, a szentmise felmutatás alá nem szabad sem husztn, sem krasn, csak lélekhúzni.

Útbaigazítás.

Ugyanezen kedves nővér egy látogató ft. urat kövélkezőképen utasított a kertbe, hol a nővérek délután dolgoztak:

„Kérek alázatos, ft. úr, tesik egyenes meni ezen az uca. A Weisz zsidó a sarkába megfordítani, ott van egy asztalos. Akkor kell egészen fent mennyi, ott vannak a banyanépek. A sarkon tesik befordítani! A banyaház a sarkába megfordítani! Tessik még egy kicsit mennyi; ott van egy kapu, tessik kopolnyi. Ha nem meghalnak, tesik kétszer kopolnyi, aztán megnyitja a kapu. Ott van mije kert.”

A főtisztelendő úr célhoz ért erre a magyarázatra is.

Kérdezi a szolgáló-nővér: „Mondja, kedves nővér, bevezette a ft. urat az értekezőbe?”

„Á, dehogy, Liebste Schwester! Nem bementünk beszelt-szobába; kapolnya sarkába mindjárt megvégeztunk!”

Kellemes ajándék.

Fogat húztak egy nővérnek. A fogorvos a kezeléssel együtt öt pengőt kért. Elszörnyűködik a kíséző nővér: „Hát ez még a foghúznitú is pénzt kér? A orvos nekem sorba mint kihúzta ajántékba, intyen.”

Nagy meleg.

Mikor naty meleg van, csak lábmosnitú lehet alunni; lábmosni nélkül egész éjjel semmitem lehet alunni.

KÖZPONTI LAP

Havi közlemények
Szent Vince Szeretet-leányai számára.

17. ÉVFOLYAM.

1931.

5. SZÁM

TARTALOM: Labouré Katalin nővér. — Krisztus földi Helytartója. — Egyházi ének- és zenetanfolyam. — Új testvérlapok. — Tiszteletreméltó Katalin nővér boldoggáavatási pere. — Muschong Mária nővérünk a brazíliai missióban. — Etienne K. János. 21. Miért nem nevelhet az eretnkség és szima Szeretet-leányát? — Amittől a lélek acélosodik. — Kérdések — Feleletek. — A nővér revolvere. — Családi ünnep. — Szünórák.

Labouré Katalin nővér.

(Főtisztelendő Cazot atyától.)

Dicső Atyánk ünnepén, július 19-én hirdették ki Rómában a Consistorium termében, Szentséges Atyánk XI. Pius, kardinálisok, püspökök és prelátusok jelenlétében azt a dekrétumot, mely Labouré Katalin nővér erényeinek hősiességét állapítja meg és e szavakkal végződik: *Ennél fogva biztosak lehetünk arról, hogy Isten tiszteletreméltó szolgálója, Labouré Katalin nővér hősiességében gyakorolta az isteni erényeket: a hitet, reményt, az isteni és felebaráti szeretetet, úgyszintén az okosság, igazságosság, erősség és mértékletesség sarkalatos erényeit.*

Kiről is van itt szó? És miért van ez az ünnepélyes manifesztáció? Vajjon rendalapító-e Katalin nővérünk? Avagy talán a nagy szent Terézia nyomaiban járó misztikus? Ó nem! Csak egyszerű Szeretet-leánya. Képzettsé-

ge semmi; de igenis a falu jó leánya ő, amilyent szent Vince nagyon szeretett. Tehetsége szintén nincs. S vajjon mivel foglalkozott életében? Az Enghien-i szeretetházban ápolgatta a rábizott szegény elagottakat; utolsó éveiben pedig ugyane szeretetház portás-tisztségét látta el.

Helyesen mondják róla, hogy a szentséges Szűz megjelenéseivel tüntette ki és neki nyilatkoztatta ki a Csodás-éremet. Éppen ezen a szent Vince ünnepen fejeztük be a Csodás-érem centennáriumi ünnepségeit. De ezek a jelek semmiféle összefüggésben sincsenek e nővér érényeinek hősiességével. A kihirdetett dekrétum szövegéből csak a következőket említem: *Labouré Katalin nővér hősiességében gyakorolta a Szeretet jó leányainak érényeit.*

Nos, a Szeretet melyik leánya nem kiálthatott föl, amikor a dekrétum e szavait hallotta Katalin nővérről: De hisz én is így teszek!

Tényleg ez az, amire célzok. Talán senki sincs közöttük, aki nem állíthatná ezt magáról, és senki közöttük, aki elől el volna zárva az Oltárok dicsősége.

Némelykor egészen másnak képzeljük a Szenteket, mint amilyenek. Azt hisszük, minden szórakozás nélkül tudnak imádkozni és elmélkedni; önmegtagadásaik szinte megremegtetik a természetet; merő extázisok, látomások, misztikus állapotok jellemzik őket. Pedig mindez egyáltalán nem szükséges; az Isten országa bennük vagyon. Hogy a Szeretet-leánya szentté lehessen, ahhoz csak mélyseges, bensőséges élet kell, mert az igaz jámborság minden egyébnek alapja. De hivatásukhoz kell alkalmazni, azaz szent Szabályaikat gyakorolni. Mert ne feledjük VIII. Kelemen pápának szent Vince által idézett kijelentését: „Mutassanak nekem egy szerzetest, aki híven megőrizte szabályait, s én csodákat sem kívánok a szenttéavatásához. Ha bebizonyítják, hogy mindenkor megtartotta, az elég ahhoz, hogy a szentek sorába iktassam.” — Tehát hivatási érények gyakorlásában, és pedig egész életükön át való állandó gyakorlásában áll a hősiesség. Mindenekfelett szükséges még, hogy énjüket minden oldalon feled-

ve, tekintetük csakis az isteni és felebaráti szeretet eszményére irányuljon.

Három dolgot figyeltem meg e dekrétum olvasásánál; az első szent Vince és boldog Lujza művének megerősítése. Lám, mire juthatnak el a lelkek ebben az intézményben csupán azzal, hogy a társulat szabályait gyakorolják! Ez utolsó időben úgy látszott, mintha csak az lehetne szentté, aki kolostorba vonul és szemlélődő életet él. Nem, nem ebben áll a szentség. És nem mindenki kerül az Oltárookra, aki kolostorban töltötte életét. Másrészt szinte bizonyos megvetéssel tekintettek a tevékeny élet folytató szerzetekre; azt tartották róluk, hogy tagjaik nem munkálkodhatnak eredményesen személyes megszentülésükön. Nos, Labouré Katalin az Oltáron igazolja majd annak a szentségnek valóságát, amelyet szent Vince így gondolt el: *Probatio dilectionis exhibitio est operis; a szeretet legnagyobb bizonyítéka az, ha annak tényeit gyakoroljuk.* Ezt is mondta: „Testvéreim, szeressük Istent! De szeressük őt karunk erejével, arcunk veritékével!”

Másodsorban hathatós indítókot találok benne nagy bizalomra. Mert mi olyant tett Katalin nővér, amit önk is mindannyian meg ne tehetnének? Azt hisszük néha, hogy csak a rendalapítókat helyezik az Oltárookra. Nos, itt van egy nővér, aki semmit sem alapított: aki beteget ápol, csirkéket gondozott és a portás-tisztséget látta el; és az Egyház most hirdette ki érényeinek hősiességét. Nagy a bizalmam, hogy a Szeretet leányainak ezrei vannak ugyanezen fokán a szentségnek.

A harmadik dolog, hogy a dekrétum olvasása és az ennek eredményeképpen elkövetkezendő boldoggáavatás az egész Társulatban buzgóbb áhítatot, állhatatosabb szabályszerűséget és erősebb akaratot váltson ki hibáink leküzdésére és a Szeretet-leánya érényeinek elsajátítására.

...Ezek a gondolatok foglalkoztattak a Consistorium termében, mialatt a Szentséges Atya megérkezését vártuk. De íme, mozgás keletkezik; megjelenik a kíséret, közeledik a pápa. A Szent Ritus-kongregáció tükára mindjárt

felolvassa a Katalin nővér erényeinek hősiességét megállapító dekrétumot. Meg is történt. Önökön áll most tehát, Szeretet-leányai, hogy a maguk részére levonják belőle a nagy tanulságokat, buzgó imáikkal pedig siettségük a boldoggáavatás nagy napját.

Krisztus földi helytartója.

Találónan hasonlítják az egyedül üdvözítő katolikus Egyházat hajóhoz, mely az élet tengerén ezer veszéllyel küzdve, a halhatatlan lelkeket az örökélet révpartjára szállítja.

Genezáret tavától indult ki a világ vizeire az Egyház csónakja. Akkor még kicsi volt. Hiszen Jézuson kívül csak tizenkét apostol foglalt benne helyet. De minél messzebbre szállott ki Péter biztos kezű vezetése mellett a történelem oceánjaira, annál jobban megnöttek méretei, kitolódtak falai. Hajóvá, és pedig óriási terjedelmű hajóvá növekedett. Egymás után szálltak be egyének és nemzetek, országok és világrészek lakosai. S boldog otthont találtak benne lelküknek. Isten kegyelméből most már körülbelül 340 millió lélek lakik ebben a világra szóló hajóban, melynek éppen olyan a természete és rendeltetése, mint minden földi hajóé: két partot köt össze.

Miközben ez az óriáshajó viszi boldog lakóit e világból a túlvilág partjaira, seregestül nyüzsögnek körülötte lármás népű csónakok, lélekvesztők. Önfejű, vakmerő hajósok, inkább kalózok vezetik őket, akik zátonyra viszik, vagy a pokol fenekére rántják magukkal járműveik utasait. Akik ellenben Péter hajóján utaznak, irányt soha sem téveszthetnek. Mert a hajón van Jézus. Látszólag alszik, mint a galileai halászok csónakján.* Titokzatos a jelenléte. De azért örökdió fölötté, hogy a nagy kincsek hordozója

*Prohászka.

(hit és lelki műveltség) örvények fölött és viharok között ne csak biztosan haladjon előre, hanem folyton új tengerekre evezzen vállalkozó kedvvel és kifeszített vitorlákkal.

Ezen a hajón is vannak küzdő nemzedékek. Meg kell fogniok az evezőt. Szemmel kell kísérniök minden szélváltozást. Viharok járnak körülöttük is. Küzdve boldognak csupán. De erejük csüggedetlenül tart, mert eleségük soha ki nem fogy. Gondoskodik róluk a láthatatlanul jelenlevő Jézus. Péter pedig erős kézzel tartja a kormányt.*

A láthatatlan Krisztus nevében tehát a látható Péter, s az ő utódaiban a Szentséges Atya, a római pápa kormányozza Krisztus Egyházát. Jézus Krisztus földi helytartója ő, mintegy másik Krisztus. Jézus Krisztus pedig a mi atyánk, pásztorunk, királyunk, törvényhozónk. Ez nekünk az ő helytartója is.

Atyánk. — Az Egyház egységes társaság, mintegy lelki család. Egységessé teszi a tekintély elve, mely a pápa személyéből indul ki és abban összpontosul. Ő a földön élő összes katolikusok közös lelki atyja, akit gyermekeinek tisztelniök, szeretniök kell. Szeretetüket, tiszteletüket odaadó lelkületükkel és készséges engedelmisségükkel mutatják ki.

A lelki társulatokban a családfőt az elöljárók helyettesítik. Rendes elöljárók: a pápa, az egyetemes vagy generális, tartományi és helyi elöljárók.

A mi legfőbb elöljárónk is tehát a Szentséges Atya, a római pápa, Krisztus földi helytartója. Az új egyházi törvénykönyv 499. kánonja így szól: *Az összes szerzetesek mint legfőbb elöljárójuknak, a pápának vannak alárendelve, akinek az engedelmisség fogadalmának erejénél fogva is engedelmeskedni tartoznak.* (499. K. 1. §.)

„Hogy a pápa legfőbb joghatóságánál fogva parancsolhat a szerzeteseknek, miként az Egyház minden más tagjának (218. K.), az eddig is bizonyos volt, sőt hitigazság. De hogy a fogadalom erejénél fogva is parancsolhat nekik, ezt csak az új törvénykönyv tette bizonyossá. A szer-

*Tóth Kálmán, Szent Péter élete.

zetesek kánoni engedelmséggel is tartoznak a pápának (218. K.) és ha parancsol nekik vagy rájuk nézve elrendel valamit, szerzetesi engedelmségre is vannak kötelezve. Tehát az új törvénykönyvnek rájuk vonatkozó intézkedéseit és újításait is engedelmséggel tartoznak fogadni.

A római törvények és határozatok megtartása még fontosabb a szerzetesekre nézve, mint saját szabályzataiknak követése, mert hiszen ezen szabályokat mind az egyházi törvényekhez kell alkalmazni. A szerzetes-elöljáróknak külön kötelességévé is teszi a törvénykönyv, hogy az Apostoli Szentszék határozatainak ismeretét és végrehajtását alattvalóikkal előmozdítsák. (599. K.)

A pápa azonban hatalmát nem személyesen szokta gyakorolni, hanem a római hatóságok közvetítésével, még pedig első sorban a *Szerzetesek Kongregációja* van arra hivatva és rendelve, hogy a latin ritusú összes szerzetesek ügyeit vezesse és szabályozza. A *Szent Ritus-kongregáció* az egyházi szertartások, boldoggá- és szenttéavatások, a szent ereklyék stb.-nek ügyében illetékes. A *Propaganda-Kongregáció* fennhatósága alá a külföldi missziók és hit-hirdetők tartoznak, és így tovább.*

Pásztorunk, királyunk. Az Úr Jézus szerette magát *jó pásztor*nak nevezni. Amikor tehát helyettest állított maga helyett, csak természetes, hogy a jó pásztor jelképe alatt tette: *Legeltesd bárányaimat... legeltesd juhaimat!* (Ján. 21. 17.)

E szavak teljes értelmét csak az ókori nyelvhasználat ismerete deríti föl. Az ókori népeknél a pásztor szó sokszor annyit jelentett, mint király, kormányzó, vezér. Homérosznál a királyok a nép pásztoraiként szerepelnek. Maga az ószövetségi Szentírás Cyrust, a perzsa királyt „pásztorak” nevezi.

A pásztor feladata a nyájjal szemben tényleg nem csupán a szorosabb értelemben vett legeltetésre, azaz tápláléknyújtásra szorítkozik, hanem felöleli a vezetést, kormányzást, irányítást és gondoskodást is. Az Úr Jézus

*Schermann. Szerzetesjog.

is így értelmezi a jó pásztor tevékenységét és hatáskörét, midőn önmagáról beszélve így szól: *Én vagyok a jó pásztor és ismerem enyéimet és ismernek engem enyéim... és életemet adom az én juhaimért. Egyéb juhaim is vannak, melyek nem ez akolból valók; azokat is el kell hoznom és hallgatni fogják az én szómat és egy akol leszen és egy pásztor... Aki pedig az ajtón megyen be, pásztorra a juhoknak... A juhok az ő szavára hallgatnak; és tulajdon juhait névszerint hívja és kivezeti azokat... Elöttük megyen és a juhok őt követik, mert ismerik az ő szavát.* (Ján. 10.)

A jó pásztor szerepe tehát, hogy kibocsátja juhait, előttük megyen, a juhok követik, hallják és értik szavát. A jó pásztor, ha kell, életét adja értük; szóval, nemcsak a tápláléknyújtás a kötelessége, hanem általában a kormányzás és gondoskodás mindarról, ami a nyáj javát illeti.

A „legeltetés” szóval tehát Jézus a kormányzói hatalmat, a vezetést bízta Péterre és pedig az ő bárányai és az ő juhai felett. Jézus *bárányai* az egyszerű hívek. Jézus *juhjai* a püspökök és papok. *Legeltesd az én bárányaimat... juhaimat!* Háromszor ismételte meg e szavakat az Úr. E háromszori ismétlés és a bárányok és juhok megkülönböztetése annyit jelent, hogy Péter és törvényszerű utóda, a római pápa Krisztus valamennyi hívőjének, a nagyoknak, a kicsinyeknek, az előjáróknak és alattvalóknak föléje rendeltetett.

Krisztus Urunk Péternek az egyházfőség elnyeréséért magas árat szabott: a minden egyéni önzés és önérdek fölött álló Isten- és emberszeretetet. Nem azt kérde tőle: Mennyit tudsz? Vagy: Mekkora a hited? Hanem: *Jobban szeretsz e engem ezeknél?*

Törvényhozónk is Krisztus helytartója. Mint legfőbb pásztor, mint királyt és kormányzót megilleti a törvényhozás joga. Sőt az egész világon egyedülálló, legmagasabb tekintélyénél fogva minden a katolikus hívők egyetemességéhez intézett szava, óhaja, kívánsága s annál inkább egyenes parancsa törvényerővel bír az összes hi-

vökre s első sorban a szerzetes-lársulatokra nézve, amelyek tagjai — mint már említettük, — fogadalmuk erejénél fogva is engedelmisséggel tartoznak legfőbb elöljárójuknak.

Krisztus helytartója élt is e törvényhozó jogával már kezdettől fogva. Ismerjük az Anyaszentegyház parancsait, melyek mindegyike halálos bűn terhe alatt kötelez mindenkit. Ezeken kívül a katolikus Egyházban gyakorlatban levő összes rendeletek, elvek, társadalmi elrendezések, szertartások és szokások a mindenkori szentséges atyák, mint törvényhozók személyes akaratából vagy hozzájárulásával léptek életbe.

Az újabbak közül csupán hármat említünk. Hivatásunknál fogva közelebről is érdekelnek bennünket.

1. Sokat emlegették ez év folyamán XIII. Leo pápa *Rerum novarum* kezdetű encyklikáját, melynek ez évben ünnepeltük 30 éves jubileumát. A szegény munkásnép sorsát atyai, szerető szívén viselő nagy pápa összefoglalta ebben mindazokat a lehetőségeket és tényezőket, melyek a munkaadók és munkások közt békés megértést, elégedettséget, keresztény szeretetet biztosíthatnak. Kifejti benne a munkásság méltányos jogait és a munkaadó kötelességeit. A katolikus felekre nézve törvényerővel bírt ez a rendelkezés; de vajjon hányan követték és tartották be? Milyen más lenne a mai forrongó világ képe, ha e negyedszázadon át legalább a katolikus nagytökések legfőbb törvényhozójuk elvei és kívánságai szerint rendezték volna be üzemeiket!

2. Központi Lapunk múlt számában kezdtük el ismertetni b. e. X. Pius pápa *Motu proprio* című bulláját, amelyben mindjárt uralkodásának első évében közzéteszi az istentiszteletnél alkalmazott ének és zenére vonatkozó álláspontját. S hogy ne csupán jámbor óhajítás maradjon az egyházi ének megrendszabályozását célzó törekvése, röviden és klasszikus tömörséggel meghatározza, miféle ének felel meg a liturgia kívánalmainak, milyen szerzemények játszhatók el a templomban és mily hangszerek alkalmazhatók a hely sérelme nélkül. Csodálatos

tisztaság és szinte mértani szabatosság jellemzi X. Piusnak e tárgyról szóló írását. Félreértés, balmagyarázat ki nem hámozható belőle. És mindezt a legfőbb törvényhozó öntudatával adja közzé, amidőn így szól:

„Önelhatározásunkból és a tudás biztosságával adjuk nyilvánosságra jelen Utasítást, amelynek — mintegy az egyházi ének törvénykönyvének — apostoli hatalmunk teljességével kívánjuk, hogy megadassék a törvény ereje, meghagyván jelen kéziratunkkal, hogy azt mindenek szigorúan figyelmükbe vessék.“

Uralkodó, törvényhozó beszél csak így, és az is csak ritkán. S a 28 év alatt, amióta ez a pápai szózat elhangzott, vetélkedve igyekeztek a nemzetek azt magukévá tenni és megvalósítani. A *Szent Cecilia-egyesület* buzgó gárdája pedig néhány év óta mindent elkövet már, hogy az egyházi ének törvénye lassan-lassan hazánkban is tért hódítson. Mi is csatlakozzunk tehát szívvel-lélekkel e törekvésekhez. Mint legfőbb elöljárónk engedelmes alattvalói, tegyük meg — kiki kis körében — azt, ami e tekintetben módunkban áll!

3. Főlelítjük még dicsőségesen uralkodó XI. Pius pápánknak csak nemrégiben kiadott encyklikáját *Az ifjúság keresztény neveléséről*. Ezt Isten segítségével egész terjedelmében ismertetjük majd kedves nővéreinkkel, hogy a benne foglalt nevelési irányelveket nevelői működésük zsinórmértékévé tehessék.

Ne feledjük, hogy annak a nagy Szentnek vagyunk gyermekei, akinek kettős nagy lelki családját mindenkor a római Szentszék iránt való gyermeki hódolat és engedelmisség jellemezte s akihez teljes joggal így imádkozhatunk: *Szent Vince, ki szent Péter székéhez mindvégig hűséggel ragaszkodtál, könyörödj érettünk!*

Egyházi ének- és zenetanfolyam.

(Folytatás.)

Alig hangzottak el kis Lapunk útján az egyházi énekre vonatkozó gondolatok, máris — nagy örömmünkre — meglepő érdeklődést tükröző sorok, kérdések érkeznek szerkesztőségünkbe. Egyik kedves olvasónk például a többiek között ezeket írja: „Különös hatást gyakorolt rám a *Motu proprio* II. fejezetéből a Szentatyának az a határozott kívánsága, hogy *mindent el kell követni, hogy a gregórián éneket a nép ismét megtanulja és énekelje.* — Mi csak a Tárkányi-Zsasskovszky-féle magyar népénekeket tudjuk énekelni az iskolás gyermekekkel s a nép is ezeket szereti a legjobban. Messze vagyunk még attól, hogy gregórián korálist tanuljunk, de meg ehhez nem is értünk magunk sem.”

Hogy e kérdésben megadhatjuk a helyes feleletet, tartsuk meg a tanfolyam logikus sorrendjét és beszéljünk előbb a *Motu proprio* III. fejezetéről, mely a **liturgiai szövegről** szól.

A római egyház nyelve a latin. Ennélfogva tilos az ünnepélyes szertartások alatt bármit is a nép nyelvén énekelni; legkevésbé szabad így énekelni a mise és az officium változó és állandó részeit... A liturgikus szöveget pedig úgy kell énekelni, amint az a könyvekben van; a szavak megváltoztatása, felcserélése, ok nélküli ismétlése nélkül.

A latin nyelv használata tehát szigorúan kötelező minden liturgikus ténykedésnél (szertartásoknál), tehát főleg az énekes nagymisében, az egyházi hivatalos délutáni istentiszteletnél: a vecsernye végzésénél, de a szentségek és szentelmények kiszolgáltatásánál is. Az énekes nagymisében e szerint nemcsak a pap köteles mindent lalinul imádkozni, énekelni, hanem az énekkar is csak lalinul

énekelheti a mise állandó részeit (Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei) és a változó részeket (Introitus, Graduale, Offertorium, Communio.) Kismise alatt, nagymise előtt és után, litániákon, körmeneteken, szentségi ájtatosságokon lehet a nép nyelvén is imádkozni, énekelni.

Miért ragaszkodik az egyház a latin éneknyelvhez? A liturgia egységének hatalmas gondolata vezeti őt. Az egységes nyelven végzett liturgiában világosan kifejezésre jut a katolikus Egyház egyetemessége, egyöntetősége, egysége. Csakis ez biztosítja a közös istentiszteletet; s azzal, hogy kizár minden nemzeti érzékenységet, szorosabban kapcsolja össze a híveket.

Ezzel szemben a dolog úgy fest nálunk, hogy a székesegyházakat és néhány fővárosi templomot leszámítva, a nagymisében is minden a nép nyelvén megy. Messze vagyunk még azoktól az épületes külföldi példáktól, hol az egész templom együtt éneklé a kórossal a gregórián latin misék állandó részeit.

Hazai elmaradottságunk okai többfélék. A mohácsi vész okozta bajok, a protestantizmus, a jozefinizmus (a liturgikus nyelv üldözője) igen sokat ártottak e téren. Népünk pedig konzervatív természeténél fogva szívósan ragaszkodik a megszokotthoz: az ünnepélyes nagymisékhez és a magyar nyelvű népénekekhez. Melyek már most a megoldási lehetőségek? 1. Ahol nincs alkalmas énekkar és csupán a kántor énekel a néppel magyar énekeket, a papnak sem kell énekelni az oltárnál, mert az Egyház nem kívánja, hogy minden vasárnap nagymise legyen. Nincs is sehol annyi nagymise, mint Magyarországon. 2. Ha semmiképp el nem kerülhető az énekes nagymise, átmenetileg megtűrt állapot, hogy ezalatt magyar népének legyen. De 3. törekedni kell, hogy a *Motu proprio* előírása szerint lassan, fokozatosan bevigyük a gregórián éneket a nép gyakorlatába úgy, amint ez *hajdan szokásban volt.*

Sokszor puffogatjuk azt az üres frázist, hogy így meg úgy, nem kell az a magyarnak, stb. Ha a világ nációinak

többsége képes rá, miért volnánk csak mi érzékellenek minden magasabbrendűséggel szemben? A nagyméltóságú magyar Püspöki Kar ezért föl is vette a latin énekeket a népiskolai új Tantervbe. Nem lesz fölösleges, ha az anyagot e helyütt is röviden áttekintjük. A III. osztályban a legegyszerűbb responsoriumok (Ora pro nobis Sancta Dei Génitrix — Ut digni efficiámur promissionibus Christi stb.) A IV. osztályban a responsoriumok folytatólag és Sanctus. Az V. és VI. osztályban nehezebb responsoriumok, Veni Sancte, Tantum ergo — Genitori, Te Deum. A katolikus népiskolák számára készült Jós vay: *Dalok és énekek* könyvében megtaláljuk mindazon liturgikus és magyar nyelvű népénekeket, melyeket a Tanterv az egyes osztályok számára előír. Kár, hogy a responsoriumokat nem a hivatalos Vatikáni-kiadás szerint hozza a könyv, hanem a régi Medici-kiadás szerint. Így a *Sed libera nos a malo* dallamában az a szótagra nem d-t, hanem e-t kell énekelni. Hibásak az összes *Deo gratias* feleletek is.

Hol találjuk meg a helyes dallamokat? Pl. Molitor: *Der katholische Choralsänger* című értékes könyvben, mely gregórián miséket, responsoriumokat, latin hymnusokat stb. tartalmaz harmónium- vagy orgonakísérettel. Megrendelhető a Szent István Társulat útján is.

A fentemlített szerény liturgikus anyaggal könnyen megbírkózhat mindenki s mint a Tantervhez fűzött *Utasítás* mondja: *ezzel elérjük az Egyház istentiszteleteibe való mélyebb bekapcsolódást s az egyházi nyelvvel az egyházas szellem ualmát istentiszteleteinken. Azokkal a gyermekekkel, akik ezt a néhány éneket latinul is megtanulták, nem lesz nehéz később a templomi énekkar megalapozása vagy megerősítése s idővel elérjük azt, hogy az énekes nagymisében hazánkban is csak latinul énekelnek, mint azt X. Pius pápa az egész világra elrendelte. Tapasztalás szerint nagy élvezettel tanulja a gyermek a latin énekeket, sőt a szülők is örülnek, ha gyermekeik „kántoroskodnak.” A gyermek útján illetően a felnőttekhez is hozzáférközhelünk.*

Nagyon félreértlené azonban az egyházzenei rendelkezéseket, aki azt hiszi, hogy a nép nyelvén való éneket teljesen ki akarják küszöbölni a templomból. Szó sincs róla! A liturgikus istentisztelet keretén belül tilos a népnyelv használata, de azon kívül énekelhet a nép a saját nyelvén, amennyit csak a szíve kíván. Sőt jelenleg még a liturgikus istentiszteleteken is meg kell tűrni a nép nyelvén való éneklést. Megfelelő latin énekek bevezetése még sok időt, anyagi befektetést, más kántor-generációt kíván, addig pedig istentiszteleteinket nem hagyhatjuk ének nélkül.

Más fontos szempontok is a mellett szólnak, hogy védjük, fejlesszük a templomi népéneket. A nagyméltóságú magyar Püspöki Kar kezébe is vette ezért az egyházi népének szervezőjének ügyét. Pedagógiai, esztétikai, zenei és egyházkormányzati szempontok egyaránt sürgős reformot követeltek már. Ugyanazon éneket más-más szöveggel és helyenkint más dallamhajlítással énekelik a különböző helyeken. Főleg a búcsújáró helyek, országos körmenetek és tábori misék hívták föl a figyelmet a magyar népének e gyöngéire. A revízió munkája megindult s Isten segítségével be is fejeződött. *Szent vagy Uram* címmel elkészült az új egységes népénektár s rövidesen eljut — remélhetőleg minden egyes kórusra. Megrendelhető a *Magyar Kórus* kiadóhivatalában, Budapest I. Fery Oszkár-u. 55.

Néhány szót még a népének előadásáról. A bevezető preludiummal előkészítjük az ének tempóját. Az előjátékot a vége felé lassítjuk, hogy a nép érezze, hogy a preludiumnak vége van. A befejező akkordból azt az újjat hagyjuk a billentyűn, amelyik hanggal az ének kezdődik; erre fölemeljük kezünket s mire újból letesszük a kezdő akkordra, kezdjük az éneket a néppel együtt s egyszerre. Éneklés közben ne tűrjük meg az izléstelen cikornyákat. Ne legyen az ének vontatott, se ritmustalan, kiabáló. Vigyázzunk az értelmes szövegkiejtésre is.

Befejezésül még egy gondolatot jegyezzünk meg: liturgikus istentisztelet alatt csak egyházilag jóváhagyott énekeket (szöveg, dallam) szabad énekelni. Tehát, ha magyar-

nyelvű népénekeket akarunk énekelni pl. nagymise alatt, nem vehetünk elő bármilyen vallásos szövegű éneket, hanem csakis olyanokat, melyekről biztosan tudjuk, hogy egyházi jóváhagyást nyertek. A Tárkányi-Zsasskovszky-Kersch-féle gyűjtemények és a most megjelenő *Szent vagy Uram* című egységes népénektár csakis ilyen egyházi énekeket tartalmaz. Ellenben vigyázzunk a különféle, kézzel írott vagy nyomtatott magángyűjteményekre, melyek sok értéktelen és approbálatlan darabokat tartalmaznak.

(Folytatjuk.)

Új testvérlapok.

Örömmel hozzuk kedves nővéreink tudomására, hogy drága nagyontisztelendő elöljáróink jóságos gondoskodásából két új társulati lapocskát indítunk meg; az egyiket kedves tanító-nővéreink, a másikat az ifjúsági egyesületekben működő kedves nővéreink számára.

A 17 éves Központi Lapnak testvérkéi ezek. Nem együtt jelennek meg, hanem egymástól függetlenül. Míg a Központi Lap januártól decemberig kéthavonként jön, addig a két új lapocska szeptembertől júniusig havonként állít majd be.

Az *Iskoláink* című havilap célja, hogy a tanítással foglalkozó nővéreinket részben elméleti és gyakorlati irányítással rávezesse, hogyan tanítsanak, oklassanak és neveljenek az újabb követelmények szerint, melyek lényegesen eltérnek az előbbiektől. Egyúttal gyakorlatias célt is szolgál majd azzal, hogy minden számában közöl talpraesett, s a pedagógiai szemináriumokban is jóváhagyott és megdicsért tanítási vázlatokat. Régebben a Központi Lap is hozott ilyesmit; de mostanában inkább a nővércsaládok összeségének szükségleteit kellett kielégítenie, így iskoláinkra külön gondot nem igen fordíthatott.

Hogy pedig e lapocska tartalmát kivétel nélkül minden egyes tanító-nővér ne csak olvassa, de tanulmányozhassa is, drága elöljáróink jóságosan úgy rendelkeztek, hogy minden házba annyi példányszámot küldjünk, ahány a tanító-nővér. Mindegyikük kézhez kapja tehát a lapot, magánál tarthatja s eselleges áthelyezése alkalmával magával is viheti.

Az *Ifjúságunk* című havi lapocska célja, hogy kedves nővéreinkkel egyrészt megértesse, mily égető fontosságú dolog napjainkban, hogy vásár- és ünnepnapokon, eselleg máskor is, magunk köré gyűjtsük a kisebb-nagyobb leánykákat, másrészt meg arra buzdítsa, hogy velük szívesen foglalkozzanak főképen azon célból, hogy külső, káros befolyásoktól megmentsék lelküket. Igyekezzünk a veszedelmet megelőzni azzal, hogy minél több jó magot hintsünk el és ápolgassunk a gyermekek és fiatal leányok fogékony lelkében, hogy — amikor eljön majd a konkolyhíntés gyászos ideje, — ne találjon üres, bevettellen talajra.

De a gyakorlatban, a leánykák foglalkoztatásában is segíteni akarja kedves nővéreinket azzal, hogy az összejöveteleken jól felhasználható oktatási vázlatokat, tanulságos elbeszéléseket, meséket, dalokat, játékokat is közöl. Mert jól tudjuk, hogy maga az erkölcsi oktatás nagyon kevésbé vonzza és szórakoztatja leányainkat, ha nem kapcsoljuk össze változatos, szórakoztató műsorral is.

Ezt a lapocskát is megkaphatja mindegyik nővér, aki az ifjúsággal foglalkozik. Ha tévedésből nem kapná meg, csak jelentkezék, s megküldjük.

De most kéréssel is fordulunk kedves nővéreinkhez, még pedig saját érdekükben.

1. Bárminő kételyük vagy óhajuk van e tekintetben, forduljanak kérdéseikkel és kéréseikkel igentiszt. asszisztens-nővérünkhöz vagy a szerkesztőséghez, kik legjobb tehetségük szerint lesznek segítségükre.

2. Ha valami életrevaló és másutt is jól használható dolgot, mint pl. ügyes játékot, tréfás dalt, találós kérdést,

tanulságos elbeszélést, stb., stb. tudnak, küldjek be a szerkesztőségbe; hadd legyen az közkinccsé!

3. Kivált kedves tanító-nővéreinket kérjük, hogy azokból a szép minta-előadásokból, amelyeket a pedagógiai szemináriumokban hallanak, jegyezzenek föl minél többet vagy kérjek el a vázlatokat és küldjek be kis Lapunk számára.

4. Mindenek előtt pedig buzgó imáikat kéri a Központi Lap újszülött testvérei számára, hogy feladatuknak Isten nagyobb dicsőségére, drága Társulatunk és művei javára minél jobban megfelelhessenek. Fogadják oly megértéssel és szeretettel, mint idősebb testvérüket. Szeretettel kért viszonzszeretetét joggal elvárhatják.

Társulati Hírek.

1. Tiszteletreméltó Katalin nővér boldoggáavatási pere.

Amikor szent Vince ünnepén a Szentséges Atya jelenlétében ünnepélyesen felolvasták az erényeinek hősiességét kijelentő dekrétumot, azzal befejezést is nyert a boldoggáavatási per lényegesebb része. Most már csak három nagy és tökéletesen bebizonyított csodára van szükség, hogy megtörténjek a tényleges boldoggáavatás.

Ezt a pert már 1895-ben indították meg Masela kardinális, a Szent Ritus-kongregáció prefektusának előterjesztésére. Akkoriban rendelte el az Anyaszentegyház a Csodás-érem ünnepét. A bíboros ennek aktacsomóit tanulmányozgatva, annyira megilletődött ez Istenben elrejtett lélek gyönyörű jellemén, hogy felkiáltott: „De hiszen ez a nővér kiválóan szent!”

Azonban, alig hogy megkezdték az ily pereknél szokásos szigorú vizsgálatokat és eljárásokat, egymás után

szálltak sirba az ügyet tovább vezető elnökök, titkárok, ügyvédek és referensek, gazdátlanul, árván hagyva az ügy folytatását. Négy újabb generáció váltotta fel egymást. Minden egyes utódnak előről kellett tanulmányoznia az ügyet. Végre 1927-ben Vanutelli bíboros összehívhatta az erényeiről tárgyaló első előkészítő ülést, melynek eredménye igen szép reményekre jogosította fel Isten szolgálójának tisztelőit.

A tanácsstagok különösen megcsodálták tiszteletreméltó Katalin nővérünk rendkívüli hallgatagságát, amellyel nagy titkát negyvenhat éven át híven megőrizte.

Nagyon bizakodtak a sikerben, de a második, 1928 jún. 5-ére egybehívott előkészítő ülésen a referensek figyelmét egy fontos okmány kikerülte. E miatt a Vatikánban összegyűlt kardinálisok elégedetlenségüket nyilvánították és követelték, hogy Isten szolgálójának életét alaposabb tanulmány tárgyává tegyék. Nagy megdöbbenés támadt erre. De akik jól ismerték az ügyet, ekkor még inkább reméltek, mint valaha, mert hiszen ez a kudarccal nem magából a perből, hanem csupán az elégtelen készületből származott.

Majdnem három év telt el ezután aggodalmas várakozásban. A pert újból fölvették s minden részletét alapos tanulmány tárgyává tették. E közben csakhamar megállapíthatták, mily gyönyörű annak minden tétele s a támaszlott nehézségek és ellenvetések mily könnyen cáfolhatók. Mihelyt elkészültek, Verde kardinális azonnal összehívta az újabb előkészítő ülést.

Kilenc kardinális és tizenkilenc tanácsos jelent meg ez ülésen. Az ügy előterjesztése és vitája reggeli 9 órától déli 1 óráig tartott. A történeti rész felolvasásánál rendkívüli hatást kellett annak a vizsgálatnak és tanúkihallgatásnak jegyzőkönyve, amit még 1836-ban ejtettek meg Quélen érsek megbízásából. Ez a nagyfotosságú okmány — melyet a múltban figyelmen kívül hagytak, — magától cáfolt meg minden aggályt és ellenvetést, és nyilvánvalóvá tette Katalin nővérünk erényeinek hősiessé-
vol-

tát. E jegyzőkönyv szerint Aladel úr is, mint koronatanu, minden fenntartás nélküli dicsérettel illeti a világ előtt teljesen ismeretlen gyónógyermekét.

Az összes tanácsosokat annyira meglepték e nyomós kijelentések, hogy nem is hoztak fel többé nehézségeket vagy ellenvetéseket, hanem teljes elismerésükkel járultak hozzá a per részleges befejezéséhez. Ezt már nem is annyira sikernek, mint inkább diadalnak mondhatnók. Amikor másnap értesítették róla Őszentségét, ez örömmel adta ki a rendeletet: „Folytassátok tovább!”

Nagy volt az öröm és hála szent Vince kettős családjában, de örvendeztek tiszt. Katalin nővér és a Csodás-érem tisztelői is. Bizalmuk sohasem csökkent ugyan, de kemény próbára tétetett. Erősen reménykedtek és imádkoztak tehát, míg végre őszentsége 1931 júl. 7-ére határozta meg az ő jelenlétében megtartandó, utolsó ülést. A szentséges Atyán kívül nyolc kardinális és huszonkét tanácsos jelenlétében folyt le.

A *Promotor fidei* e szavakkal kezdte meg előterjesztését: „Ama végtelenül változatos virágok között, melyek Isten Egyházában a tökéletesség gyönyörű kertjét díszítik, kétségtelenül rendkívüli szépségben ragyog Labouré Katalin nővér, szent Vince Szeretet-leánya, akinek Szűz Mária, az Isten Anyja, kinyilatkoztatni méltóztatott szeptőlétlen fogantatását és rábízta a feladatot, hogy a később csodásnak elnevezett érmet elkészíttesse és mindenfelé terjessze.”

„Oly szép ez a perl!” — folytatja tovább a promotor. — Miért kellett azt tehát újabb előkészítő ülésnek alávetni? Azon egyszerű okból, mert fontos okmányok előterjesztését mulasztották el az első alkalommal. De az azóta végzett újabb kutatások és hatalmas munkálatok lehetővé tették, hogy a per ma már megszabadult minden nehézségtől és ellenvetéstől. Teljes befejezéséhez érkezett el tehát.

A Szentséges Atyát és az összes jelenvoltakat annyira kielégítette ez ülés eredménye, hogy még aznap elrendelte az óhajlva várt dekrétum kihirdetését.

Ez a Consistorium termében júl. 19-én, vasárnap történt. A Szeretet-leányainak ált. főnöknője, vagy száz nővér, az ált. főnök első asszisztense, ötven missióspap és nagy, rokonszenves tömeg jelenlétében XI. Pius nagy figyelemmel hallgatta végig előbb a dekrétum felolvasását, utána pedig az általános főnök képviselőjének, ft. Cazot atyának meghatott és erővel teljes beszédét, melyben szent Vince kettős családjának háláját és köszönetét talmácsolta.

Ezután maga vette át a szót és huszonöt percig tartó beszédében dicsőítette Labouré Katalin nővérünket; különösen kiemelte *szeretebreméltó jámborságát és mélységes alázatosságát*. Hosszasan kitért a Csodás-éremre, amelyről — mint mondá — az egész világon beszélnek s amelynek csodái nem szűnnek meg ismétlődni. „Kivált napjainkban ragyog fel tündöklőbben a Csodás-érem, hogy mintegy érzékeltetően és beszédesen emlékeztessen bennünket arra, hogy imádsággal mindent, még csodákat is elnyerhetünk; különösen csodákat! S ebben áll a Csodás-érem nagyszerű specialitása. És valóban csodákra van szükségünk!” ...

„Kevés evangéliumi részlet annyira megható, mint az, mikor az Üdvözítő azt kérdezi a vakon születettől: *Mit akarsz, hogy cselekedjem neked?* — És a vak feleli: *Uram azt, hogy lássak!* — Nekünk is — így folytatja Őszentsége — csodákra, még nagyobb csodákra van szükségünk... S ezt a csodát Szűz Máriától, a Csodás-érem Királynéjától kell kérnünk: hogy lássanak mindazok, akik nem akarnak látni; s akiknek vaksága e miatt még sokkal szomorúbb, sokkal sötétebb, hogy úgy mondjuk, mélyebb, veszedelmesebb és nehezebben gyógyítható. De az isteni mindenhatóságnak könnyű megtennie, hogy akarjanak látni, hogy lássanak. Ezt kell kérnünk tehát újból és újból, határtalan bizalommal, hogy lássanak, akik nem látnak és nem akarnak látni.”

Szentséges atyánk ezzel ama nagy atyai szomorúságára célzott, melyet az olasz fasiszta kormány okozott ne-

ki azzal, hogy egy rendeletével betiltotta a katolikus ifjúságnak a Szentséges Atya által elgondolt és elrendelt *Actio catholica*-ba (katolikus akcióba) való tömörítését. Nagy elvakultság ez az olasz kormány részéről és erős megnyirbálása a szentatya főpásztori jogainak, hiszen ezzel éppen legzsengőbb báránykáit rabolta el tőle.

Befejezésül visszatért a Szentatya Isten tiszteletreméltó szolgálója sugárzó, épületes vonásainak szemléletére és apostoli áldását adta a jelenlevőkre. Egész különös áldását adta továbbá szent Vince kettős nagy családjára is elüljáróikkal és mind ama személyekkel és dolgokkal együtt, akik s amelyek kedvesek előttük. Áldását adta a jelenlevők szent szándékaira és jámbor óhajaira is, melyek szívüket-lelküket betöltik.

2. Kedves Muschong Mária nővérünk a braziliai missióban.

Rio-de Janeiroban, 1931 május 6-án kelt Nagyon-tiszteendő Vízitatornóknához írt leveléből.

MISSIÓS ÉLET.

Nagyon-tiszteendő Vízitatornónővérünknek hálásan köszönöm a missió kegyelmét. Boldogságomban esténként átúsznám az Óceánt, hogy beszámoljak a nap eseményeiről, új tisztségemben szerzett tapasztalataimról. A jó Isten lépten-nyomon segít. Egészségem nagyon jó, sőt mint a ház legerősebb nővére járok-kelek. Naponkint fürödhünk, mit elmulasztani a nagy hőség miatt az ujdonsült misszionáriusra káros lenne, mert először lusta lesz, másodszor feje fáj, harmadszor kivörösödik a háta, negyedszer nem tud aludni. Hetenként háromszor váltunk fehérneműt, mégis a kis káté megpenészedett a zsebünkben.

Érdekesen mosnak itt: a ruhát hideg vízben mossák, jól beszappanozva a napra teszik, háromszor meglocsol-

ják, és tiszta, hófehér lesz. A nap erejére bízzák, amit a magyar kezével vagy géppel végez.

Hétköznapokon reggel 6 órakor, vasár és ünnepnapokon 6 és 8 órakor van szentmisénk. Az örökimádóatyák járnak ide. Ők vezetik egyesületeinket is. A májusi ájtatosságot este 5-kor tartják.

Március 15-én a Marillac Lujza egyesület tagjai reggel szegényeiket hozzánk, a Dispensairbe (ingyenes rendelő) kísérték. Kápolnánkban fönntartott hely volt számukra. Szentáldozáshoz járultak. Szentmise után jó reggelit kaptak. 10 óra után kis ünnepséget rendeztek számukra a patronage-teremben. Dobszó mellett vonultak helyükre. Az elnöknő rövid beszámolója után főtiszt. Germe lazarista atya kis buzdító beszédet tartott, melyben háladatosságra intette őket. Ezután egy öreg előlépett, éltette szent Vince atyánkat, boldog Lujzika anyát és írma Magdalénát! (Kedves nővérünk). A cserkészek brazil-éneke után a kis öregek szép csomagot kaptak: kávé, cukor és süteményből. Megelégedetten tértek haza; autón, villamoson, szükség szerint. Említésreméltó egy 100 éves néger anyóka öllözeke, mely a következőkből állt: rózsaszín selyem harisnya cipő nélkül, fehér szoknya, sötét blúz, élénk piros fejkendő. Nyakán fekete cipőpertlire fűzve jó néhány érem, két jegygyűrű s még más egyéb becses emlék.

Március 25-ét szent szokásaink szerint szép csendben és egyszerűségben tartottuk meg. Lelkiekben nem hiányzott semmi, s mégis többet gondoltam az otthoniakra, mint máskor. A jó Isten, ki ismeri szívünk titkail, csak két beteget küldött, s így a délelőtt a szokottnál csendesebb volt. Délután az örökimádó templomban voltam.

Nagycsütörtökön 7 órakor volt szentmisénk. Sokan jártak a szentáldozáshoz. Mi nővérek, a Dispensaire szép szokása szerint siettünk a bencésekhez, hol 9 órakor kezdődtek a szent szertartások, *nagypénteken* szintén. Úgy volt minden, mint otthon. Csak a szerzetesek hosszú sora tette ünnepesebbé s a gyönyörű ének és orgonakiséret.

A kolostor hegyen épült közel a tengerparthoz. Kilátása gyönyörű. A templom gótstilű, benne a XV-XVI. századból vannak halottjaik eltemetve.

Nagyszombaton a Legszentebb nélkül maradtunk. Délután kedves nővéreinkkel a Központban voltam. Föltámadási körmenetről nem hallottam.

Husvétvasárnap nagymisénk volt itthon. Fiaink asz-szisztáltak, de volt is mit gyakorolni a celebránsnak. Az idő múlik; minden olyan, mint egy álom.

Intézetünket Soeur Paul alapította 1900-ban, a régi Központiházban. A mostani 1922-ben épült. E jó kedves nővér nagyszerű szervező-képességgel és a jötevők hosszú sorozatával volt megáldva. Ma másképp áll a dolog; az új kormány sokat ígér, de keveset ad. Rió összes plebániáin járunk. Csak matrikulált szegényeinket látogathatjuk. Ebben az évben még nem is vettünk fel újabbakat. Amely családban van már egy-két munkaerő, azoknak nem adunk többé alamizsnát. Legtöbb szegényünk özvegy, két-tíz családtaggal.

Havonta kétszer kapnak babot, cukrot, kávé, rizst, kenyeret, a legszegényebbek kenyérjegyét, a betegek csokoládét, itt-ott pénzt, gyertyát, stb. Keddi napon készítjük a körülbelül 300 nagy és 150 kis csomagot; a magánosok csak a felét kapják. A distribution mindig csütörtökre esik. Reggel hét órakor nyitjuk ki a kaput és egy nővér felügyelete mellett a legnagyobb rendben mennek pártfogoltjaink helyükre.

Gyülekező helyük nagyobb a budapesti szemináriumnál. 8 órakor kedves nővérünk megjelenik a karzaton, közösen elimádkozzák a Miatyánkot, Üdvözlégyet, Hiszek egyet és a Parancsolatokat; ezután alkalmi beszédet tart nekik, refrainje mindig ugyanaz: ima, katekizmus, nevelés, tisztaság, becsületesség! Eredményre nem kell számítani. S ezek után kinyílnak a nagy ablakok és a különböző színű és szagú tarisznyákba rakjuk a csomagokat.

Kedves nővérünk mindennap reggel fogadja a szegényeket.

Napirendem:

Vasárnap 7-11-ig a gyermekekkel vagyok. Eddig először szentmisére megyünk, mely után kapnak egy császárszemlyét, éktelen ordítózás mellett fogyasztják el. 9 órakor énekelünk, és 10 óráig tanuljuk a katekizmust. Ez nehéz dolog. Első szentáldozáshoz kellene őket elkészíteni, de nem tudnak írni-olvasni. Otthon keveset foglalkoznak velük. A létszám 90, ezek közül hűséges látogatónk 15, körülbelül 30 még tűrhető, a többi az templom és katekizmus kerülő. Így van ez az iskolákban is. Van itt 3 éves és 13 esztendő. Jutalomosztás nélkül nem lehet őket tartani. Itt is érvényesül: A gyomron át a szívhez. Csoportomból csak hármat engedhetek a szentáldozáshoz.

Hétfőn, szerdán és pénteken délelőtt consulta (orvosi vizsgálat van csak gyermekek számára, akik rendes szegényeink, vagy akik katekizmusra járnak. Szükség szerint kapnak fényfürdőt és orvosságot. Pénteken jön a fogorvos. Bizony mi nem nézzük mikroszkóppal mi a steril, s mi nem. Van egy nagy parádés gyógyszerárunk és egy előszobánk, ahol keverjük a finom porokat.

Ugyanezen napok délutánján 1 óra tájban előveszem szép kis táskámat, megrakom csokoládéval; kikészítem rózsaszín vizitkártyáimat, pénztárcámat és esernyővel útrakészen állok. Kedves nővérünk utasításaival ellátva, jó kísérőmre támaszkodva, a „parochia“ fűzettel útra is ke-lünk. A fogadalmas nővér egyedül megy; de minthogy sem járni, sem beszélni nem tudok, kell egy angyal tolmácsul. Most már három plebániám van; másodsorra kezdem sorra látogatni szegényeimet. Van utca, ahol nyitott szemmel járni nem tanácsos, legkevésbé délután; ablak és ablak között is különbséget kell tennünk. Fialat nővért nem is engedhetünk arra.

Baraklakó szegényeim száma 7. Igaz, földél alatt vannak, de ablakuk nincs, a szobák alacsony fallal vannak elválasztva. Néha két család lakik együtt. Valóságos piszokfészek! A ház rendőri felügyelet alatt áll, éjjelre a hajléktalanok menhelye és a gonoszságok mezeje. Oda

kettesével megyünk. Másfelé meg hegyet mászunk, hogy megtalálhassuk rozoga faviskójában a szegényt, akinek legnagyobb nyomora a tehetetlenség és piszok. Ágy, asztal, szekrény és fiók csak úgy szürkül. Hát még a kávécsésze, tányér és ivópohár! Először felfordul az ember gyomra, majd a kegyelem visszafordítja.

Amíg leérünk szegényüinktől, fűbe-fába kapaszkodunk. Hogy hány látogatást végezhetünk, az attól függ, milyen távolságban laknak szegényeink. 2-3 órán belül 5-10 vizitet. Délelőtt 11 órára, délután 5-re otthon kell lennünk. Ha tiszta háziasszonyra akadunk, külön dícséretet kap.

Kedden délelőtt megyek szegényeinkhez. Délután mindig akad munka.

Csütörtökön délelőtt a sokat hiányzó gyermekek után járunk. Délután 3-4-ig a házban, 4-5-ig a Paula Matlos utca egyik udvarán tartunk katekizmust.

Kedves nővérünkkel heten vagyunk. 5 fogadalmas, 2 fiatal. Kedves Lujza nővér egy restaurantot vezet bent a város közepén. Egyik lengyel nővérünk kezdte ezt a művet. Körülbelül 40-50 fiatal leány étkezik ott, különböző üzletekből és hivatalokból. Egyszerű, de jó ebédjükért kevesebbet fizetnek, mint másutt. A várost sokat járó, vagy vidéki nővérek is be-betérnek Lujza nővérhez. Nekem is volt már szerencsém.

Foglalkozunk Mária- és Órangyal-gyermekekkel, Gyermeke-Jézus, Cserkész és Gonzága Alajos-társulat vezetésével. Minden vasárnap más-más csoportnak van összejövetele, melyen kedves nővérünk elnököl. Mária-leányainknak a hó második vasárnapján lelkimagányuk van. Ekkor külön liturgikus tanítást kapnak, melyen mi, nővérek és jelöltek is jelen vagyunk.

A hó 4. vasárnapján délután eljönnek a Dispensaire (ingyen rendelő) hűséges volt fia, — ma már a legtöbb családapa — hogy egy kis tanítás által felfrissülve, megelégedetten tovább küzködjének. Egyszerű, nyílt szívűek. Kedves nővérünk legnagyobb örömei.

A gyermekeket ritkán keresztelik csecsemő korban.

Szebbnek tartják, ha már 4-6 éves; sőt mostanában elég gyakran előfordul, hogy csak házasságkötés előtt veszik föl a szentséget. Halogatásuknak, sajnos, lelki közönyösségük a főoka. Ma éppen kérdezem egy 13 éves leánytól: Mi végett teremtette Isten az embert? S ezt a választ kaptam: „Hogy dolgozzék.”

A szép villák mögött nyomorúságos kunyhókat találunk. Ha nővértársaimat elkísérhetem szegényeinkhez, gyönyörködöm a természet pompáján. Mély csend uralkodik. Hiába keresek papagályt és óriás kigyót; eddig még csak verebet és fecskét láttam.

A szegény a legnagyobb szeretettel fogad, és „pode assentarral” az ágy szélére ülünk. Rendesen megkínál kávéval. No de ahhoz igazán hősies önmegtadadás kellene, hogy elfogadjuk.

A városon kívül lakó gondozottjaink ártatlanabbak; gyermekeik tekintete is egész más. Olyan utcákban, ahol kevésbé ismerik a nővéreket, szegényeink megjelenésüket egymásnak jelentik. Ajtón, ablakon kukucskálnak. Megtörténik, hogy egy gyermek a többinek bekiáltja az udvarra: „Mál irmás da Caridade!” Erre összecsendül követségünkre egy sereg gyerek. Néha azonban útmutatónkul szegődnek.

Egyik nap változatosabb, mint a másik, s így gyorsan telik az idő.

Most a tél kezdetén, körülbelül május elseje óta tiszta, szép az idő, kellemes a meleg. Eső előtt nyomott a levegő, izzadunk. Esős napokon hűvös, szeptemberi a temperatura.

Ma temették ft. Pascal lazarista urat. Ebben az évben már ketten költöztek az örökkévalóságba.

Hálásan köszönöm a sok és buzgó imát. Viszonzásul én is imádkozom a Nagyoniszteendő Elöljárókért és a jó kedves nővérekért.

*

Eddig tart kedves Mária nővérnek minket érdeklő közlése. Most még kedves Ferdinanda nővérnek levelé-

ből idézünk, melyben elmondja, hogy mennyire épülnek a mi kis magyar missiószaink, — Lang nővért is ide számítva — szabályhűségén és teljes odaadásán a jó brazíliai nővérek.

Tiszt. Blanchon nővér írja a brazíliai vizitátornőnek: „Mindannyian nagyon épülünk pontos szabályhűségükön, mely igen meglepett, mert azt hittük, hogy ez csak a francia nővérek sajátja.”

Istené legyen a dicsőség!

Etienne Keresztelő János

XIV. általános főnök életrajza.

1801 - 1874.

21. Miért nem nevelhet az eretnokség és szizma Szeretet-leányát?

Szent Vince Szeretet-leányai hősieis önfeláldozásukkal nemcsak Franciaország, hanem a külföld: kivált Anglia, Oroszország és Amerika csodálatát is magukra vonták. Sajtójuk nap-nap után hozta a híreket szeretet-munkáikról, pedig a nővérek tulajdonképpen ezeken az ambulanciákon sem tettek különösebbet, mint amit otthon, kórházaik termeiben nap-nap után művelnek.

E csodálatnak egyik eredménye az volt, hogy az angol kormány is elhatározta, hogy keleti hadseregének ambulanciáiban nővéreinkhez hasonló betegápolói szervezetet létesít. E terve kivételét Nightingale úrnőre bízta, aki Londonban már régóta vezetett több jótékonycélú művel. Ez rendkívüli önfeláldozással fogott e nehéz feladathoz. Vagy negyven hölgyet és fiatal leányt lelkesített föl és gyűjtött maga köré Anglia legmagasabb társadalmi osztályaiból és 1854 októberén hajóra szállt velük, hogy a keleti hadsereg ápolására induljon.

Párizsba érve, szerette volna közelebből is megismerni az oly híressé vált Szeretet-leányait. Tanulmányozni akarta szabályaikat és életmódjukat is. Viktória királynő és a francia követ részéről ajánló levelekkel ellátva fölkereste Etienne atyát és engedélyt kért tőle a nővérek életmódjának tanulmányozására. Az általános főnök maga vezette Nightingale úrnőt az Anyaházba, ahol a nővérek szabályait és tisztségeit megismerhette, úgyszintén több házukba, ahol a külső művekkel is megismerkedhetett.

Búcsúzaskor nagy meglepődését fejezte ki, de egyúttal rendkívül nagy bizalmat is árult el mostani vállalkozásának sikerében. Etienne atya azonban így szólt hozzá: „Asszonyom, megcsodálom jóakarátát és kitűnő szándékait, de bizalmában nem osztozom. Ellenkezőleg az a meggyőződés, hogy kísérlete nem fog sikerülni.”

„Hogyan, — kiált fel ez — ne sikerüljön? S vajjon mi hiányzik még hozzá, hiszen alapos tanulmányt végeztem és magam jegyeztem fel minden fontosabb és szükségesebb utasítást...”

„Igen, asszonyom. Mindent följegyzett, ami egy gépezet kezeléséhez szükséges. Az ön gépe talán teljesen hasonló lesz ahhoz, amit látott, de járni nem fog. Mert ha megvan is a gép, honnét veszi hozzá a gőzt? Itt nálunk a szeretet, az alázatosság, az önfeláldozás, az engedelmesség és minden egyéb szerzetesi erény az a gőz, ami a gépezetet hajtja. Ez pedig, Asszonyom, csak a katolikus Egyházban található meg.”

És az események teljesen igazolták Etienne atya jóvándolását. Nightingale úrnő talán megingott kissé meggyőződésében, de tervbe vett szándékait elszántan követte és igyekezett megvalósítani. Skutariban állította fel első állomását. Eleinte minden csodálatos szépen ment. De csakhamar konfliktusok keletkeztek az adminisztrációval. Alárendeltjei ellenálltak intézkedéseinek; egyesek annyira lázongók voltak, hogy búcsú nélkül otthagyták állomáshelyüket; mások férjhez mentek és tudni sem akartak többé társulatukról. Jöttek ugyan újak is, de rövid idő

múlva ezek is elődeik sorsára jutottak. Nightingale úrnő szinte magára maradt, mire véget ért az ambulancia működése a sebesülteknél.

Hasonlóképpen járt az orosz, görögkeleti női társulat is, melyet Helena orosz nagyhercegnő Moszkvában alapított a Szeretet-leányainak mintájára. Tagjai közül harmincegyen a Krim-félszigetre hajóztak az orosz hadsereg betegeinek és sebesültjeinek ápolására. De itt sem mutatkozott nagyobb fokú állhatatosság, mint az angol hölgyeknél. A háború végeig legnagyobb részük elhagyta hivatását és alapítónőjük fájdalommal szemlélhette társulatának nap-nap után történt összeomlását.

Egy napon a nagyhercegnő magához kérlette Etienne atyát Ostendébe, ahol külföldi útjaik közben könnyen találkozhattak.

A nagyhercegnő azonnal az őt leginkább érdeklő kérdést vetette föl: Miként szervezze meg társulatát és főképpen mi annak a titka, hogy a nővérek állhatatosan kitartsanak hivatásukban?

Etienne atya akkor hosszasan kifejtette előtte a keresztény szeretet gyakorlásának előfeltételét. Az apostol szerint a Szentlélek önti azt a szívekbe. A Szentlélek pedig csak az igaz katolikus Egyházban fejti ki működését. Ő az Egyház fájának éltetőnedve, mely az ágakba életet és termékenységet visz. A szekták azonban lemetszett ágak; a nedvkeringés megszakadt bennük; a Szentlélek tehát nem működik többé általuk.

A három óra hosszat tartott eszmecsere láthatólag meggyőzte a nagyhercegnőt vallásának tévedéséről és a katolikus hit igazvoltáról, s Etienne atya azzal a reménnyel távozott tőle, hogy e jóakarátú lélektől már nem mesz-sze van az Isten országa.

(Folytatjuk.)

A nővér-életből.

Amitől a lélek acélosodik.

Forró nyári napon künn rekreációztunk a kertben. Egész délelőtt kornettruhát dörzsöltünk, annál jobban esett tehát a pihenés az árnyas fák alatt.

Fáradtak voltunk mindannyian velem együtt, így a rekreáció is fáradt hangulatban kezdődött.

Alighogy leültem harisnyafoltozásom mellé, éreztem, hogy az álmoosság erőt vesz pilláimon, amikor egyik idős kedves nővér azt mondja, hogy nem tud dolgozni, mivel szemüvegjét fönnhagyta a napszobában.

Azonnal felugrottam és siettem érte fel az emeletre; azonban hiába, mert a szemüveg az egész napszobában nem volt található, még kedves nővérem fiókjában sem. Kissé kedvetlenül mentem vissza a kertbe s mondtam el utam eredményét.

„Nem találta meg? — kérdi a jó nővér, — hát akkor ugyan hol hagyhattam a szemüvegemet? Talán a hálóban, vagy kedves nővérünk szobájában, ahol ma délelőtt kis dolgom volt.”

Ismét elindultam, de már kissé bosszúsán, a szemüveg keresésére. A háló a második emeleten van. Felérve látom, hogy nővérem ágyán semmi sincs; nézem hálószekrényét, de a szemüvegnek mindenütt csak hült helyét találok. Na, — gondoltam magamban, — másutt most már igazán nem lehet, mint kedves nővérünk szobájában.

Sietve indulok neki, de jaj! a szoba ajtaja be van zárva. Mit tegyek? Kedves nővérünk az iskolában. A jó öregcske türelmellenül várja a szemüvegét; én meg mérgelődöm, és végeredményképen mégis üres kézzel mehetek vissza a kertbe. Miért is vagyok itt éppen én a legfiatalabb, akinek folytonos szaladgálás a sorsa, aki felett a házban mindenki rendelkezhetik! Míg ezen tünődöm, a folyosó végén feltűnik kedves nővérünk alakja.

„Kedves nővér — mondja szigorúan — egy óra már réges-régen elmúlt. Önnek most a rekreációban kellene lennie. Mit keres ilyenkor itt, hiszen tudja, hogy én az iskolában vagyok?”

„A kedves N. nővér szemüvegét keresem — válaszoltam remegve.” — „Na, és azt éppen nálam akarja megtalálni?” — kér-di kedves Nővérünk.

„Igen. — válaszoltam — már egy fél órája keresem hiába; azért gondolta a kedves nővér, hogy talán itt van.” — „Ha gondolja, hát nem bánom, nézze meg, de nem hiszem, hogy itt legyen; nem láttam, amikor szobámból eltávoztam.” — S a szemüveget csakugyan most sem találtam meg.

Most már komolyan bosszús voltam. Visszamentem a kertbe azzal az elhatározással, hogy a szemüveget nem keresem tovább; ki tudja, hol és mikor fog az majd egyszer előkerülni. A lábaim is már majd leszakadtak a fáradságtól. Leültem tehát ismét munkám mellé azzal a boldog tudattal, hogy három óráig nyugodtan dolgozzam. Láttam, hogy a kedves öreg nővért mennyire bántja szemüvegének eltűnése, amely nélkül — mint mondtam — egyetlen öllést sem képes varni.

Háromnegyed keltő volt, amikor a kedves konyha-nővér betoppant közénk. Részvétellel hallgatta kis öregünk panaszszavait az eltűnt szemüveg miatt; majd hirtelen, mintegy föleszmélve mondtam, hogy éppen az előbb látott az ebédlőben az olvasóasztalon egy szemüvegtökötet, amikor a Szentek életét olvasta.

Ujjongó örömmel kiállott fel kis öregünk: „Ja richtig! Igaz, tényleg, hiszen ma én olvastam az ebéd alatt! No de ilyent, erről teljesen megfeledkeztem!” Azután ismét felém fordulva kért, hogy hozzam el neki a már elveszítettnek hitt szemüveget.

Nem tagadom, dörmögve mentem érte, s útközben megszólalt az első csengettyűszó két óra előtt.

Úgy éreztem, minden szava súlyos vádként nehezedett lelkemre. Úgy éreztem, hogy az elmúlt óra valahogyan elveszett az örökkévalóság számára, mert ebben az órában megfeledkeztem arról, hogy mitől acélosodik a lélek, s hogy mily gazdag aratása lehetett volna ez az érdemeknek.

Kérdések — Feleletek.

1. *Egyik jötevőnkől szöveget kaptam, hogy abból ruhákat varrjunk árváink számára. De a szöveget nagyon finom volt, azért egy kevésbé finommal cseréltem ki, ami jobban illett hozzájuk. Helyesen tettem-e?*

Mindenképen a jötevő szándéka szerint kellett volna eljárnia, hacsak tényleg sehogysem illett volna az említett szöveget árvákra és amellet az adományozó beleegyezését is biztosra vehette. De úgy gondolom, az volt az ő szándéka, hogy árváik kissé jobb ruhába öltözködjének. Ez esetben az ő szándéka ellen cselekedett, ámbár joga lett volna ahhoz is, hogy az illetőnek adományát egyszerűen visszautasítsa.

2. *Egy másik jötevő tíz kiló kávét küldött árváink részére. Nos, árváink nem isznak kávét, még reggel sem. Nem cserélhetném-e át valami más, hasonló értékű dologba?*

Ha szorosan vesszük a dolgot, nem éppen igazságtalanság, ha megadja árváinak azt az értéket, amit részükre kapott. S én mégis félek, hogy nem járt el az adományozó szándékai szerint, aki kétségtelenül azt akarta, hogy kissé jobb reggelit kapjanak. Adhatna nekik időről-időre egy kis tejes kávét mindaddig, amíg a tíz kiló kávé el nem fogy.

Általános szabályul azt kell venni, hogy nem lehetünk elég aggályosak a jötevők szándékainak hűségese teljesítésében; ez szigorúan lelkiismereti dolog.

Czot Emil

a. m. t. m. á. igazgató.

A nővér revolvere.

Nemrégiben egy nevers-i kórház ápolónővére egy súlyos paralizáltus ágya mellett tartózkodott, aki már végél járta. A beteg nagyon szenvedett. Egyszer csak úgy látszott, minden türelmét elvesztette. A nővér rémülettel hallja, hogy a beteg revolvert kér. Könyörgő pillantást vet az égre. Szemei a falra függesztett feszületre tévednek. Belső sugallata támad. Leveszi a feszületet, a beteg kezeibe teszi e szavakkal: „Ime a revolver, amit kívánt.” A haldokló ajkaihoz emelte és elcsendesedett. Feszület vagy revolver; keresztény remény vagy kétségbeesés. Két jelkép, kétféle életfelfogás. Ha az egyiket elvetjük, megjelönik a másik. (Katholikus Nevelés.)

CSALÁDI ÜNNEP.

Nagyonszeretett igentisztelendő Kőszeghy Oszitta nővérünk, a magyar tartomány volt szemináriumi igazgató-nővére, folyó év november 1-én ünnepli szenthivatásának 60 éves jubileumát. E múltó földi létben ritkaságszámba megy, hogy a jó Isten ezt a szép ünnepet valakinek megéрни engedje. Annál inkább örvendhetünk tehát, hogy a jóságos volt igazgató-nővért, mint a kis tartomány Mózesét, mindez ideig megtartotta.

Miután áldásos életének leggazdagabb korszaka az, amit évtizedeken át a szeminárium élén töltött, drága elüljáróink hálás elismerésüket szeretnék kimutatni azzal, hogy ez örömnapot vele együtt a kedves Központban óhajlják megünnepelni, hacsak drága tiszt. nővérünk egészségi állapotja az időjárás ezt megengedi. Nov. 1-én 8 órakor ünnepélyes szentmise lesz, utána üdvözljük a jubilánst.

Erre a kedves családi ünnepre meghívják a drága elüljárók a budapesti és pestkörnyéki tiszt. szolgáló-nővéreket is egy-két nővértársukkal együtt, leginkább az ő neveltjeinek sorából. De a távollevők is vegyék ki részüket az örömmünnepből azzal, hogy főképen lelki ajándékkal kedveskednek a drága jubilánsnak.

Szünórák.

Meleg érdeklődés.

Kedves jelöltek szülei meglátogatták őket Budapesten, de nem maradháltak sokáig, pedig szerették volna Páter Bangha beszédét meghallgatni. Később a jelöltkéknél levélben így érdeklődtek:

„Voltatok-e a Páterbank beszédjén?”

Jóvátette.

A 4 éves kis Emma asztalnál megsértette atyai nagynénjét a szavakkal: „Néni, te buta vagy!” — A szülők szégyelték a dolgot, megbüntették a gyermeket és bocsánatot kellett kérnie. Emma bocsánatkérése: „Sajnálom néni, hogy olyan buta vagy!”

KÖZPONTI LAP

Havi közlemények
Szent Vince Szeretet-leányai számára.

17. ÉVFOLYAM.

1931.

6. SZÁM

TARTALOM: A szegények látogatása. — Mire kötelez minket a Csodás-Érem? — Egyházi ének- és zenetanfolyam. — Örizzük meg az Isten adományát! — Lujza porció. — A szegények látogatásának gyönyörűségei. — Társulati hírek 1. Örömmünnepünk. 2. Tragikus éjszaka Szevillában. — Üzenet az égből. — Kérdések — Feleletek. — Szünórák.

A szegények látogatása.

(Főtisztelendő Verdier (Verdié) generális-atyától.)

December hava minden évben közelebb hoz bennünket szent Vincéhez, a ker. szeretet egyesületeinek Védőszentjéhez. Ilyenkor többször gondolunk rá, nagyobb áhítattal imádkozunk hozzá. De az áhítat egymagában nem elég; követés nélkül csaloéka, sőt veszedelmes ábránd lehet.

És mit utánozzunk szent Vince életéből? Hiszen annyi csodálatos vonást találunk benne! Litániájának minden egyes fohásza bőséges anyagot szolgáltat a csodálatára, de egyszersmind követésére is. Mint a szegények Atyjának leányai, úgy gondolom, legjobban ha a szegények iránt való szeretetét törekednek kifejezni lelkületükben és minden cselekedetükben az ő lehető legkötelesebb utánzásával.

Hogy mi a szegény szent Vince szemében és mi legyen az a Szeretet-leányának szemében is, bizonyára